

Hofjærmesteren krævede handling i Skidenvig

Hofjærmester J.C.V.W. Grandjean var ingen tålmodig mand, og det kom klart til udtryk, da han søgte om statsstøtte til at forbedre afvandingen af 37 hektar under Vennerslund Gods i august 1954.

Der var tale om et inddæmmet areal ved Skidenvig, der blev afvandet til pumpestationen i Klodskov Nor længere mod syd. Tanken var at opføre en lille pumpestation og pumpe til Sørup Å, der havde udløb gennem en højvandsssluse i Skidenvig-dæmningen. Samtidig skulle digerene langs åen

forhøjes, så der blev bedre beskyttelse mod oversvømmelser fra åen.

Hedeselskabet havde udarbejdet projektet med en overslagspris på 53.000 kr. (814.218 kr. i 2013-værdi), og det var dateret 14. august 1954.

To dage senere blev det fremsendt af Grandjean til Statens Landvindingsudvalg med anmodning om økonomisk hjælp, og allerede samme dag stillede to repræsentanter for landvindingsudvalget på Vennerslund Gods for at besigtige forholdene. Man lovede godsejeren at »søge sagen fremmet mest muligt«.

Landvindingsudvalget hastebehandlede ansøgningen, og allerede 9. september forelå udvalgets indstilling, som derefter skulle rundsendes mellem de øvrige medlemmer af udvalget. Men her gik sagen i stå, og først 2. december forelå det sjette og sidste medlems accept. På det tidspunkt havde en utålmodig hofjærmester allerede nået at rykke to gange.

Hos landvindingsudvalget ønskede man ikke at fremstå »i andragerens øjne (...) som såvel langsommelig som uvederhæftig«, men i Landbrugsministeriet havde man en anderledes indstilling. Det fremgår af et blyantsnotat i sagens akter, hvor ekspeditionssekretæren erklærer sig enig i, at sagerne ligger alt for længe hos visse udvalgsmedlemmer, men fortsætter med at bemærke at »nogen tid må der gives til behandling af sagen, og en lodsejer kan ikke

Skidenvig Inddæmning

Inddæmning med 1300 meter lang dæmning af 15 hektar i 1885, 10 kilometer nord for Nykøbing F.

Afvanding til Klodskov Nor længere mod syd, men renovering og opførelse af egen pumpestation til Sørup Å i 1956 med betydelig statsstøtte.

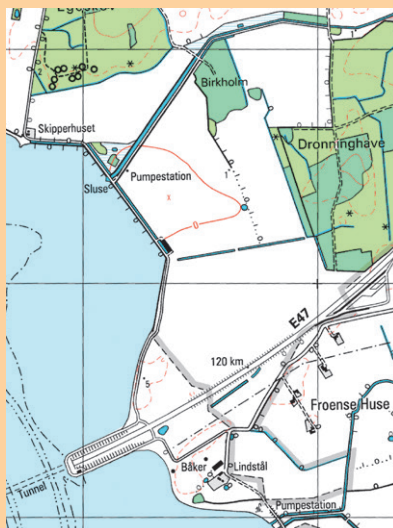
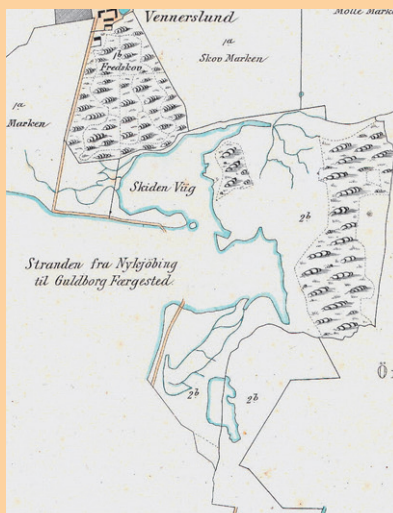
De inddæmmede arealer indgår fortsat i almindelig landbrugsdrift.

Ejes af Vennerslund Gods.

Kortene er fra 1820, 1888 og 1995.

Guldborgsund Kommune.

Koordinater: 6081243, 680441.

Johan Carl Vincens Wilhelm Grandjean (1898-1970) var godsejer på Vennerslund, som han havde arvet. Desuden beklædte han en lang række tillidsposter, bl.a. som formand for bestyrelsen i Det Konservative Folkeparti i Maribo Amt, for Maribo Amts økonomiske Selskab, Det Kongelige Danske Landhusholdningsselskab, repræsentantskabet for Sukkerfabriken Nykøbing, bestyrelsen for Lolland-Falsters Stiftstidende 1941-47, repræsentantskabet for Landmandsbanken og for Pumpelaget Klodskov Nor. Foto: Hedeselskabet.

Den robuste dæmning ud mod Guldborg Sund.

Det lille pumpehus sørger for at dræne markerne syd for Sørup Å, som vandet pumpes op i.

regne med, at statens embedsmænd i alle tilfælde straks kan komme springende, fordi han ønsker et lån».

I februar 1955 fik hofjærgmesteren sit tilsagn om 50 procent statsstøtte til renovering af afvandingsanlægget ved Skidenvig. Seks måneder havde han måttet vente, før arbejdet kunne sættes i gang. Men bedst som arbejdet var ved at være færdigt, brød havet gennem dæmningen.

Gennem årene var der forekommet flere brud i forbindelse med langvarigt højvande i Guldborg Sund, men i marts 1956 var det også højvandsslusen, der brød sammen. Følgerne var voldsomme – de inddæmmede arealer blev oversvømmet med saltvand.

Bruddene skete imidlertid ikke, fordi højvandet gik ind over dæmningen, men fordi der foregik en kraftig

Den kraftige sluse med to porte sørger for at vandet fra den inddigede Sørup Å kan komme ud i en fart, men lukker straks til, hvis vandstanden stiger ude i Guldborg Sund.

gennemsvivning et stykke under kronen. Dæmningen var opført af for ringe materialer, så fyldjorden blev skyllet væk, hvorefter kronen sank sammen, og så brød havet ind.

Nok en ansøgning

Hofjærgmesteren satte sig og skrev nok en ansøgning, denne gang om tilskud til et 50.000 kr.-projekt for forstærkning af ca. to kilometer dæmning ved Skidenvig. Andragendet blev fremsendt 8. juli 1956, men det måtte gennem en større revision hos landvindingsudvalgets eksperter, før man i marts 1957 kunne meddele Grandjean, at staten var parat til at forhøje overslagssummen for det oprindelige projekt med 32.000 kr. til 85.000 kr. (1,2 mio. kr. i 2013-værdi).

Regningen blev en smule mindre. Da regnskabet forelå i november 1960, havde det udvidede projekt kostet 79.149 kr. (1 mio. kr. i 2013-værdi).

Stamhuset Vennerslund havde i 1885 modtaget den kongelig koncession på at inddæmme og tørlægge Skidenvig samt en »vig syd for denne« sandsynligvis Klodskov Nor, men umiddelbart stemmer dette ikke overens med f.eks. oplysninger på museum-online.dk.

Museumsfolkene hævder, at der allerede mellem 1820 og 1848 blev ind-

diget og tørlagt 82 hektar under ejerlaget ved opførelse af et langt kystdige med sluse til Sørup Å. Forklaringen kan rimeligvis findes i forskellen mellem diger og dæmning.

Reelt blev der blot indvundet femten hektar nyt land fra søterritoriet, dvs. inddæmningen har været beskednen. Højvandsbeskyttelsen gennem inddigning, dvs. sikring mod store oversvømmelser ved ekstreme vandstandsforhold, omfattede flere hundrede hektar. Og i modsætning til inddæmninger krævede inddigninger ingen koncession.

En landvindingsmand havde umiddelbart ingen tilskyndelse til at søge koncession, når det kunne være tvetydigt, om der ville være tale om inddigning eller inddæmning. Ved landvinding fra søterritoriet blev de indvundne arealer skyldsat og beskattet, når der var forløbet tyve år fra koncessionens udfærdigelse.

KILDER

Forfatterens besøg på lokaliteten, 31. maj 2005 og 27. februar 2014.

Hansen, Kjeld: Det tabte land. Gads Forlag 2008.

Statens Landvindingsudvalg, j.nr. 1589. Rigsarkivet.

www.museum-online.dk/kultur_m_rapport/opslag.asp?liste=70

Fuglelivet i dag

Med tilladelse fra Dansk Ornitologisk Forening bringes her et uddrag af DOF-basen, der rummer et meget stort antal fugleobservationer fra alle betydningsfulde fuglelokaliteter i landet. Ønskes der en detaljeret og aktuel status for fuglelivet i Skidenvig, så brug dette link: www.dofbasen.dk.

Herunder ses en oversigt over de 15 fuglearter, som er registreret fra **Skidenvig**, pr. 18. marts 2014. I parentes ses antallet af observationer og individer i alt.

Fiskehejre	(1/14)	Havørn	(4/5)	Hjejle	(1/800)	Stillits	(1/12)
Sangsvane	(4/380)	Musvåge	(4/10)	Vibe	(2/220)	Dompap	(1/6)
Canadagås	(2/110)	Fjeldvåge	(2/2)	Ringdue	(3/3500)	Gulspurv	(1/10)
Bramgås	(2/5020)	Strandskade	(1/12)	Gærdesanger	(1/1)		